

Prince of Songkla University
Pattani Campus
บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลาศน์ บุญเพชรทอง. บทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้) อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม. ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. ๒๕๔๒.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี. สำนักนายกรัฐมนตรี. คำให้การขุนหลวง วัดประดู่ทรงธรรม. เอกสารจากหอหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๓๔.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี. สำนักนายกรัฐมนตรี “ย่อเข้าตำราหมื่นตราพระธรรมวิลาสเอาไปวิวาทเป็นหัวเมือง”, ใน ประชุมพระตำราบรมราชูทิศเพื่อกลับไป สมัยอยุธยา ภาค ๑. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี. ประชุมพระตำราบรมราชูทิศเพื่อกลับไป สมัยอยุธยา ภาค ๑. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐.
- คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี, ๒๕๒๑.
- คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดี. ประชุมศิลาจารึกภาคที่ ๗ ประมวลศิลาจารึกที่พบในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
- เจ้าอธิการลั่น กาญจน. ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะไค้ราชมนูนี้สามี่รามคุณูปมาจารย์เหยียบน้ำทะเลเค็มกลับจืดเท่ากวงเวียน. สงขลา : โรงพิมพ์สมบูรณโอสถ. ๒๕๐๖.
- ฉลอง เจยาคม. หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด. กรุงเทพฯ : ๙๙ มีเดีย แอนด์ พับลิชชิง, ๒๕๓๔.
- ฉิ้น โชติโก, พระมหา. บันทึกการเดินทางไปพลีดินที่ประเทศมาเลเซียของพระมหาฉิ้น โชติโก เจ้าอาวาสวัดเมือง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๐๕. (อัดสำเนา)
- ขวลิต อังวิยาธร. “ตาขุนลก”, ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม ๖. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.
- ชัย สัจจาพันธุ์. “ของดีวัดพะโคะ (วัดพระราชประดิษฐาน)”, ใน ประวัติวัดพะโคะ (วัดราชประดิษฐาน) โดยสังเขป. สงขลา : ม.ป.ท, ๒๕๐๖.
- ชัย สัจจาพันธุ์. “ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะไค้”, ใน ประวัติวัดพะโคะและประวัติสมเด็จพระเจ้าพะไค้, ม.ป.ท. ๒๕๒๙.

- ชัย สัจจาพันธุ์. “ประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ”, ใน ประวัติวัดพะโคะและประวัติสมเด็จพระเจ้าพะโคะ, สงขลา : ม.ป.ท. ๒๕๒๙.
- ชัยวุฒิ พิชะกุล. ย้อนรอยเส้นทางและมรดกสถานหลวงพ่อดุสิตเหียบบนน้ำทะเลเจ็ด วัดข้างให้ อำเภอดุสิต จังหวัดปทุมธานี. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา, ๒๕๔๗.
- ชัยวุฒิ พิชะกุล. หลวงพ่อดุสิตเหียบบนน้ำทะเลเจ็ด : ศึกษาประวัติ คติความเชื่อและผลกระทบที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมภาคใต้. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา, ๒๕๕๐.
- ญาณินทร์ เพชรสุวรรณ. ความเชื่อเกี่ยวกับหลวงพ่อดุสิตเหียบบนน้ำทะเลเจ็ดในจังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุงและจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม. ไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๔๔.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. ตำนานคณะสงฆ์, อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ร้อยเอกอนันต์ ชูเอม. พระนคร : โรงพิมพ์วิจิตรนรินทร์การพิมพ์. ๒๕๑๓.
- เดวิท เค วัยอาจ. “การเขียนประวัติศาสตร์ไทยแบบตำนานและพงศาวดาร”, วารสารธรรมศาสตร์. ๖ (๑) : ๓ - ๖, มิถุนายน - กันยายน. ๒๕๑๙.
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. “ประวัติหลวงปู่ทวด”, ใน หลวงปู่ทวด : ประวัติและวัตถุมงคล. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๓๗.
- ธิดา สาระยา. “มองประวัติศาสตร์สุโขทัยจากตำนาน”, เอกสารกษัตริย์ไทย. ๑ (๓) : ๘๕ - ๘๖, มีนาคม. ๒๕๒๐.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. “การเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองของนครศรีธรรมราชระหว่างปลายอยุธยาถึงต้นรัตนโกสินทร์”, ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช ครั้งที่ ๔. ศิลปวัฒนธรรมนครศรีธรรมราชกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามการพิมพ์. ๒๕๒๙.
- ปฐม หงส์สุวรรณ. กาลครั้งหนึ่ง : ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐.
- ประทีป ชุมพล. “วรรณกรรมภาคใต้ประเภทตำนาน : การศึกษาเฉพาะกรณี”, การสัมมนาทางวิชาการวรรณกรรมภาคใต้จากหนังสือชุด วันที่ ๘ - ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔.
- พิฑูร มลิวัลย์ และ ไสว มาลาทอง. ประวัติการศึกษาของพระสงฆ์. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา. ๒๕๒๗.
- พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. “อุรังคธาตุ ตำนานพระธาตุพนม”, ใน สัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๒๑.

ไพบูลย์ ดวงจันทร์และคณะ. ตำนานนางเลือดขาวในภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อเสนอให้เป็นมรดก
ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
๒๕๕๖.

วิบูล เกียรติโมฬี. แกะรอยเส้นทางเคลื่อนศพหลวงพ่อดวง กัวลาเกอร์นาลิงค์. วัดช้างให้
พุทธศักราช ๒๒๑๗ – ๒๕๔๖. (สำเนาไม่มีเลขหน้า)

ศรีวรรวัตร (พิณ จันทโรจวงศ์), หลวง. พงศาวดารเมืองพัทลุง. อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ
หลวงศรีวรรวัตร (พิณ จันทโรจวงศ์) พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๔๘๑.

สงบ ส่งเมือง. ความเป็นมาและขอบข่ายของการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ เอกสาร
หมายเลข ๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการครูระดับมัธยมศึกษา เรื่อง “แนวทางการศึกษา
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้”, วันที่ ๘ – ๑๐ มกราคม ๒๕๓๐ ณ สถาบันทักษิณคดี
ศึกษา สงขลา.

สวัสดิ์ รัตนเสวี. “พระราชพงศาวดารสำหรับเมืองนคร”, ใน ตำนานพระบรมธาตุ จังหวัด
นครศรีธรรมราช. พระนคร : โรงพิมพ์ ส. พยุงพงศ์, ม.ป.ป.

ส.ศิษย์หลวงปู่ทวด (นามแฝง). ประวัติสังเขปพระโพธิสัตว์หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์สามวิจิตรการพิมพ์. ๒๕๓๖.

สุธวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์. รายงานการวิจัยพุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาฝั่งตะวันออก สมัยกรุงศรี
อยุธยา. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา. ๒๕๒๓.

อนันต์ คณานุกรักษ์. “คุณและอภินิหารของหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดเท่าที่ปรากฏเห็นประจักษ์
แล้ว”, ใน ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดฯ วัดช้างให้ ตำบลป่าไร่ อำเภอโคกโพธิ์
จังหวัดปัตตานี. ยะลา : โรงพิมพ์ห้าแยกการพิมพ์. ๒๕๓๕.

อนันต์ คณานุกรักษ์. “สถูปของหลวงพ่อดวง”, ใน ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืดและคุณ
อภินิหารพระเครื่องหลวงพ่อดวง. ยะลา : โรงพิมพ์ห้าแยกการพิมพ์. ๒๕๓๕.

อนันต์ คณานุกรักษ์ และพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) ตำนานเรื่องหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเล
จืด เจ้าอาวาสองค์แรกวัดราษฎร์บูรณะ (ช้างให้) ประวัติการสร้างพระเครื่องและคุณ
อภินิหารสมเด็จพระหลวงพ่อดวงฯ ณ วัดช้างให้ ตำบลป่าไร่ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี.
สงขลา : โรงพิมพ์ดุสิต. ๒๕๐๕.

อมรธัม (นามแฝง). ประวัติหลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืด (พระราชมนูสีสามีรามคุณูปมาจารย์) หรือ
สมเด็จพระเจ้าพะโคะ เจ้าอาวาสวัดช้างให้องค์แรก. สงขลา : โรงพิมพ์วินิจการพิมพ์.
๒๕๐๔.

อุดม หนูทอง. “หลวงพ่อดวงในแง่ตำนานและความเชื่อ”, ใน วัดพะโคะ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรุงสยามการพิมพ์. ๒๕๒๕.

Prince of Songkla University
Pattani Campus
บุคลากร

บุคลากรกรม

สัมภาษณ์นางก้น คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเกรียงไกร บุญแก้ว บ้านเลขที่ ๒๙/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สัมภาษณ์นายไกรวิน ทุนมาก บ้านเลขที่ ๘๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเกล้า ช่วยนุกูล บ้านเลขที่ ๔๕/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเชือบ คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางแดง จันทร์แก้ว หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูภาเดิม (นิกร อินทโชโต) เจ้าอาวาสวัดเตาปูน หมู่ที่ ๔ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูบุญญาพิศาล เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูวิจิตรสาธิต เจ้าอาวาสวัดเกาะใหญ่ หมู่ที่ ๖ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดำรง จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูศรีธรรมธัช (อำมร) เจ้าคณะอำเภอเมืองยะลา วัดเมือง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูสังฆรักษ์อัมพร ธมภาณี รักษาการเจ้าอาวาสวัดควนวิเศษ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระครูสุรัทวิหารการ (เมษา เขมธมโม) เจ้าอาวาสวัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระนรินทร์ สารชาโต สำนักปฏิบัติธรรมหลวงพ่อดาว หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระใบฎีกาประสิทธิ์ อภินนโธ เจ้าอาวาสวัดดีหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระปลัดเสกสรร มหิทธิโก เจ้าอาวาสวัดคงคาเลียบ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระม่วง อธิปัญญาญ เจ้าสำนักที่พักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระมหาวรรณ ธรรมสิริ เจ้าอาวาสวัดจะทิ้งพระ หมู่ที่ ๔ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระศักรินทร์ สิริภทโท วัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จ
พระ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระสุนทรปริยัติวิธาน (สายันต์ จนทสโร) เจ้าอาวาสวัดราชบุรณะ (วัดข้างใต้) หมู่ที่ ๒
ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระสมุห์วรวิทย์ โยโสโร เจ้าสำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอเสด็จพระ
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์พระอธิการกฤษตพล กตปัญญาญ เจ้าอาวาสวัดหัวลำภู หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายละออง เพ็งสุวรรณ บ้านเลขที่ ๒๕/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอเสด็จพระ จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายวันชัย โอพงษ์ บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายวิมล ส่องเมืองสุข บ้านเลขที่ ๑๘๔/๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางสุภาณดา พิมพ์พาชาโร บ้านเลขที่ ๘ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางสุทิน วิบูลย์พันธ์ บ้านเลขที่ ๘๗/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอเสด็จพระ จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสุทิน คงสงค์ บ้านเลขที่ ๗๔/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางนบ อำเภอหัวไทร จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสมยศ แก้วประชุม บ้านเลขที่ ๕๗๙/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัด
นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสรรเสริญ ศรีทวีกุล บ้านเลขที่ ๑๑๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัด
สงขลา เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายเสริม สุขเดช บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าซอม อำเภอหัวไทร จังหวัด

นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นายสวาท ไชยวงศ์เหล็ก วัดวาริบรรพต (บางนอน) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง

จังหวัดระนอง เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

สัมภาษณ์นางอารีสา โอพัง บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ ๑๐ ตำบลนาบนาก อำเภอปากพนัง จังหวัด

นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

การใช้ชุมชนและชาวบ้านในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลตำนานหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจืดในภาคใต้ เป็นกระบวนการสำคัญยิ่งที่จะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งคณะทีมงานได้ดำเนินการใน ๒ ลักษณะ ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล และการจัดประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดยได้ดำเนินการประสานงานกับผู้นำชุมชนและเจ้าอาวาสหรือพระภิกษุในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อคัดเลือกบุคคลหรือผู้รู้ในท้องถิ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับตำนานหลวงพ่อดุสิตและกำหนดวันสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ตารางการเก็บข้อมูลหลวงพ่อดุสิตเหียบน้ำทะเลจืดในภาคใต้

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘	๑. วัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ๒. วัดเสมาเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช	๑. พระครูสุรัทวิหารการ (เมษา เขมธมโม) เจ้าอาวาส วัดท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. นายสมยศ แก้วประชุม บ้านเลขที่ ๕๗๙/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. พระครูนครธรรมรัต (อนุชิต เตชปัญญา) เจ้าอาวาสวัดเสมาเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. สุสานตาขุนลก หมู่ที่ ๒ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. วัดเตापุน หมู่ที่ ๔ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. วัดคงคาเลียบ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑. นายประสิทธิ์ รัตนพงศ์ บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๔ ตำบล มะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. พระครูกาเดิม (นิกร อินทโชโต) เจ้าอาวาสวัดเตापุน ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. พระปลัดเสกสรร มหิทธิโก เจ้าอาวาสวัดคงคาเลียบ ตำบลท่าซึก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. สถานที่ปักกลดบ้านหน้าโกฏิ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. สถานที่ปักกลดวัดหัวลำภู หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. สถานที่ปักกลดวัดพัทธสีมา หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าซ่อม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑. นายวิมล ส่องเมืองสุข บ้านเลขที่ ๑๘๔/๒ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒. นายวันชัย โอปั้ง บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๓. นางอารีสา โอปั้ง บ้านเลขที่ ๑๖๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๔. พระนรินทร์ วาสชาโต สำนัก ปฏิบัติธรรมหลวงพ่อดาว หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช	

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
		๕. พระอธิการกฤษตพล กตปุญโญ วัดหัวลำภู หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ๖. นายเสริม สุขเดช บ้านเลขที่ ๗๐ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าซอม อำเภอ หัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ๗. นายสุทิน คงสงค์ บ้านเลขที่ ๗๔/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลบางนบ อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	
วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดสี่หยัง หมู่ที่ ๓ ตำบลบ่อตรุ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ๒. วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ๓. วัดดีหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	๑. พระครูโกวิท ปัญญารัตน์ (ปัญญา ปัญญาวิโร) เจ้าอาวาส วัดสี่หยัง หมู่ที่ ๓ ตำบลบ่อตรุ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ๒. พระศรีกรินทร์ สิริภทโท วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ๓. พระใบฎีกาประสิทธิ์ อภินนโร เจ้าอาวาสวัดดีหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	
วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. สำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ๒. ที่พักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	๑. นายละออง เฟ็งสุวรรณ บ้านเลขที่ ๒๕/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ๒. พระผ่อง อิทธิปัญญา หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. ชุมชนพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา ๒. วัดชลธารวาส (วัดชายทะเล) หมู่ที่ ๑ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	๑. นางสุทิน วิบูลย์พันธ์ บ้านเลขที่ ๕๗/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา ๒. นางก้น คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอ สังขละ จังหวัดสงขลา ๓. พระครูศรีธรรมธัช (อำมร) เจ้าคณะอำเภอเมืองยะลา วัดเมืองยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๔. นายเชือบ คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	
วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดเกาะใหญ่ หมู่ที่ ๗ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอ กระเสสันธุ์ จังหวัดสงขลา ๒. วัดจะทิ้งพระ หมู่ที่ ๔ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	๑. พระครูวิจิตรสาธุรส เจ้าอาวาส วัดเกาะใหญ่ หมู่ที่ ๗ ตำบล เกาะใหญ่ อำเภอกระเสสันธุ์ จังหวัดสงขลา ๒. พระมหาวรรณ ธรรมสิริ เจ้าอาวาสวัดจะทิ้งพระ หมู่ที่ ๔ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	
วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. ชุมชนควนเนียง หมู่ที่ ๗ ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	๑. นายสรรเสริญ ศรีทวิกุล บ้านเลขที่ ๑๑๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลรัตภูมิ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	
วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดศิลาออย (วัดกระ) หมู่ที่ ๔ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	๑. นายเกล้า ช่วยนุกูล บ้านเลขที่ ๕๕/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละ จังหวัดสงขลา	

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
	<p>๒. วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p> <p>๓. วัดพังเงี้ยว หมู่ที่ ๗ ตำบลกระดังงา อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p>	<p>๒. นายไกรวิน ทุนมาก บ้านเลขที่ ๘๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p> <p>๓. นายเชือบ คงธรรม บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p> <p>๔. พระครูประจักษ์นวมการ (เฉลิม ภูริปัญญา) เจ้าอาวาสวัดพังเงี้ยว หมู่ที่ ๗ ตำบลกระดังงา อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p>	
วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. สถานที่ปักกลดบ้านบ่อสวน หมู่ที่ ๘ ตำบลหัวเขา อำเภอ สิงหนคร จังหวัดสงขลา	๑. นางสุภาณูดา พิมพ์พาชาโร บ้านเลขที่ ๘ ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	<p>๑. วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p> <p>๒. สำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลตีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p>	<p>๑. พระครูปัญญาพิศาล เจ้าอาวาส วัดราชประดิษฐฐาน(วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p> <p>๒. พระสมุห์วีรัญ ยโสธโร เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลตีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา</p>	
วันที่ ๑๕-๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. บ่อน้ำรอยเท้าหลวงพ่อทวด เกาะนุ้ยนอก หมู่ที่ ๖ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑. นายเกรียงไกร บุญแก้ว บ้านเลขที่ ๒๘/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	

วัน เดือน ปี	สถานที่	ผู้ให้ข้อมูล	หมายเหตุ
วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดวาริบรรพต (วัดบางนอน) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	๑. นายสวาท ไชยวงศ์เหล็ก วัดวาริบรรพต หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	
วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดควนวิเศษ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	๑. พระครูสังฆรักษ์อัมพร ฐมภาณี รักษาการเจ้าอาวาสวัดควนวิเศษ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	
วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดช้างให้ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๑. นางแดง อักษรแก้ว หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. วัดช้างให้ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๒. วัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๑. พระครูปราโมทสีตคุณ (เพ็ง ปมุตโต) เจ้าอาวาสวัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๒. พระสุนทรปริยัติวิธาน (สายันต์ จนทสโร) เจ้าอาวาสวัด ราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	

๒. การจัดประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดประชุมทางคณะวิจัยได้กำหนดไว้ ๓ ครั้ง สถานที่ประชุม ได้แก่ วัดพะโคะ วัดท่าแพ และวัดข้างใต้ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การกำหนดผู้ประสานงานในท้องถิ่น ก่อนการประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน ทางทีมคณะผู้วิจัยได้กำหนดผู้ประสานงานในชุมชนไว้ ดังนี้

๒.๑.๑ ชุมชนพะโคะหรือวัดพะโคะและบริเวณใกล้เคียงได้กำหนดให้ “พระศักรินทร์ สิริบทโท” และนายเชือบ คงธรรม เป็นผู้ประสานงาน

๒.๑.๒ ชุมชนท่าแพหรือวัดท่าแพและบริเวณใกล้เคียง ผู้ประสานงาน ได้แก่ พระครูสุรัทวิหารการ (เมษา เขมธมโม) เป็นผู้ประสานงาน

๒.๑.๓ ชุมชนข้างใต้หรือวัดข้างใต้และบริเวณใกล้เคียง ผู้ประสานงาน ได้แก่ นายประสิทธิ์ รัตนมณี

๒.๒ การประชุมเวทีและการมีส่วนร่วมของชุมชน

การประชุมที่ชุมชนมีส่วนร่วม โดยเชิญผู้รู้ในท้องถิ่น ครู นักเรียน ผู้นำท้องถิ่น และพระภิกษุสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับตำนานหลวงพ่อดุสิตนพน้ำทะเลจืด ซึ่งได้ดำเนินการจำนวน ๓ ครั้ง มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๒.๑ การจัดประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดราชประดิษฐฐานหรือวัดพะโคะ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๘ คน ดังรายชื่อ

ที่	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑	นายเชือบ คงธรรม	บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
๒	พระสมศักดิ์ เตชสีโล	วัดดีหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
๓	พระศักรินทร์ สิริบทโท	วัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
๔	นางกาญจนา มากมี	บ้านเลขที่ ๘๘/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	
๕	ร.ต.ธวัช ศรีสว่าง	บ้านเลขที่ ๘/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา	

ที่	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๖	นายชรัตน์ รักขาว	บ้านเลขที่ ๒๗/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๗	นายวอน แก้วดีเลิศ	บ้านเลขที่ ๑๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๘	นางศศิประภา จันทโรชิต	บ้านเลขที่ ๒/๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๙	พระครูปัญญาพิศาล	เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐ์ฐาน (วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๐	นายอนุสรณ์ ตันโชติกุล	นายอำเภอสังขละบุรี หมู่ที่ ๔ ตำบลจะบังพระ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๑	พระสมุห์วรัญ ยโสธโร	สำนักสงฆ์ต้นเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๒	นางอัจฉรา เอียดบุญ	ครูโรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๓	ด.ญ.สุนิสา สังข์อนันต์	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๔	ด.ญ.อนุสรรา มุสิกรังศรี	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๕	ด.ญ.ฉัญชนก รูปประดิษฐ์	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๖	ด.ญ.ปิ่นเกษ บัญพิพัฒน์	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๗	ด.ญ.อมรรัตน์ เกษหอม	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	
๑๘	ด.ญ.นาดียะห์ นาคมมงคล	โรงเรียนสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา	

การประชุมมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดพะโคะ พอดีสรุปผลได้ดังนี้

ตำนานหลวงพ่อทวดหรือสมเด็จพระเจ้าพะโคะ ที่ประชุมเห็นไปในทางเดียวกันว่าท่านเกิดที่บ้านสวนจันทร์ มีบิดามารดาชื่อนายหูกับนางจันทร์ เมื่อโตขึ้นได้บรรพชาที่วัดดีหลวงและไปศึกษาธรรมที่วัดสีหยัง หลังจากนั้นได้ไปศึกษาธรรมที่เมืองนครศรีธรรมราช จำพรรษาที่วัดเสมาเมืองจนอายุครบบวช ตาขุนลกได้นำหลวงพ่อทวดหรือเจ้าเงาะรูปไปอุปสมบทแบบอุทกสีมาที่ริมคลองท่าแพ มีฉายาว่า “สามีรามโฆ” หรือเจ้าสามีราม ต่อมาได้เดินทางไปศึกษาธรรมที่กรุงศรีอยุธยา จำพรรษาที่วัดแค วันหนึ่งราชทูตหรือพราหมณ์จากเกาะลังกา ๔ คน มาทำพินเมือง โดยแก้ปริศนาธรรมให้เรียงตัวอักษรทองคำเท่าใบมะขาม เจ้าสามีรามรับอาสาเรียงอักษรจนพราหมณ์แพ้ต้องมอบทรัพย์สมบัติให้กับพระมหากษัตริย์ไทย พระสามีรามมีความชอบมากจึงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระราชาคณะที่ “สมเด็จพระราชมนูสามีรามคุณูปมาจารย์” ต่อมาอีกหลายปีสมเด็จพระราชมนูนี้ฯ ทูลลากลับบ้านเกิด ได้จำพรรษาที่วัดพะโคะและเริ่มบูรณะสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ชำรุดทรุดโทรม เช่น อุโบสถ วิหาร ธรรมศาลา พระมหาธาตุเจดีย์ เสร็จแล้วท่านได้โลหะหายเป็นดวงไฟไปจากวัดพะโคะ ชาวบ้านเชื่อว่าท่านเป็นพระโพธิสัตว์อริยมตไตรยจุติลงมาเกิดยังโลกมนุษย์

ด้วยความสำคัญของตำนานหลวงพ่อทวด ที่ประชุมได้เสนอว่าควรส่งเสริมให้ชุมชนร่วมกับวัดพะโคะจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำนานหลวงพ่อทวด เช่น การจัดงานสมโภชหลวงพ่อทวดประจำปี และทำพิธีสงฆ์น้ำหลวงพ่อทวด การจัดพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับตำนานหลวงพ่อทวด เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้วัดพะโคะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย และวัดควรดูแลเรื่องความสะอาดในวัดและรอบ ๆ วัดให้มากยิ่งขึ้น ส่วนสถานศึกษาควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับตำนานหลวงพ่อทวด เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และสืบทอดตำนานหลวงพ่อทวดต่อไป นอกจากนี้ชุมชนเห็นด้วยที่จะเสนอตำนานหลวงพ่อทวดเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติและมนุษยชาติ

ภาพประกอบที่ ๓๓ - ๔๒ การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดราชประดิษฐฐาน
(วัดพะโคะ) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสตึงพระ จังหวัดสงขลา
วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘

ภาพที่ ๓๓

ภาพที่ ๓๔

ภาพที่ ๓๕

ภาพที่ ๓๖

๑๑๗

ภาพที่ ๓๗

ภาพที่ ๓๘

ภาพที่ ๓๙

Prince of Songkla University
Sukhothai Campus

ภาพที่ ๔๐

ภาพที่ ๔๑

ภาพที่ ๔๒

๒.๒.๒ การจัดประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดท่าแพ อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๓๗ คน

ที่	รายชื่อผู้เข้าประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑	นายสุธรรม มุสิมุล	บ้านเลขที่ ๙๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒	นายเจริญ คำทอง	บ้านเลขที่ ๕๕๕/๖๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓	นางละม้าย บุปผา	บ้านเลขที่ ๓๙๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๔	นางสงบ ไพศาล	บ้านเลขที่ ๒๓๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๕	นางสุภาวรรณ รอดสงศรี	บ้านเลขที่ ๓๕๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๖	ร.อ.สุทธิ ภูทอง	บ้านเลขที่ ๕๐๑/๓๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๗	นางฉะอ้อน นิจจำรูญ	บ้านเลขที่ ๓๖๒/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๘	นางสาวณัชพิมพ์ พิมพ์พิมาศ	บ้านเลขที่ ๓๙๘/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๙	นางจิรา หิตเสน	บ้านเลขที่ ๒๔๔/๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๐	นางประจวบ เรืองสังข์	บ้านเลขที่ ๒๙๙/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๑	นางอุบล ทองฝาก	บ้านเลขที่ ๑/๑๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๒	นางสุพรรณิ รอดสิน	บ้านเลขที่ ๙๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๓	นางเพ็ญพัทธ์ รักแก้ว	บ้านเลขที่ ๑๖๔/๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	

ที่	รายชื่อผู้เข้าร่วม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑๔	นายสุวัจน์ บุญฤทธิ์	โรงเรียนวัดท่าแพ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๕	นายธรงค์ คล้ายณรงค์	บ้านเลขที่ ๒๔/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๖	นายณรงค์ ทองฝาก	บ้านเลขที่ ๑/๑๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๗	นายวิโรจน์ บุญเรือน	บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๗ ตำบลปากพูน อำเภอ เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๘	นายพิศิษฐ์ ทองคำดี	บ้านเลขที่ ๓๘/๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๑๙	นายคล้อย บุญสิน	บ้านเลขที่ ๑๔๗/๑๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๐	นางกิ่งแก้ว โปตประดิษฐ์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๑	นายพีระเดช ทิมวงศ์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๒	นางสาวจรีณี สุขถนอม	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๓	นายรีน หนูเอียด	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๔	นางลัดดา สิทธิบรรณ	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๕	นางบุญพา เอกกาญจน์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๖	นายวัน บุญช่วย	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๗	นางฉวีล แสงทอง	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	

ที่	รายชื่อผู้เข้าประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๒๘	นางเคล้า ผลาวรรณ	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๒๙	นางเพ็ญภักดิ์ แก้วเวียน	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๐	นางน้อย โภชน์ประดิษฐ์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๑	นางจारी คงชู	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๒	นางสุพรรณิ รอดศิลป์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๓	นางอัมภา ศศิธร	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๔	นางเสาวนีย์ ชันธกาญจน์	ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๕	พระศักรินทร์ สิริภทโท	วัดราชประดิษฐฐาน (วัดพะโคะ) ตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	
๓๖	พระเอกชัย	วัดท่าแพ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	
๓๗	พระครูสุรัทวิหารการ	เจ้าอาวาสวัดท่าแพ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	

การประชุมมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดท่าแพ พอจะสรุปผลได้ดังนี้

ตำนานหลวงพ่อดาวหรือตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะ เป็นตำนานที่แพร่หลายในจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่หลายแห่ง ส่วนใหญ่เป็นตำนานที่เหมือนกับตำนานหลวงพ่อดาวของวัดพะโคะ หลังจากหลวงพ่อดาวเดินทางมาศึกษาธรรมที่เมืองนครศรีธรรมราชได้จำพรรษาที่วัดเสมาเมืองจนอายุครบบวช ตาขุนลกผู้เป็นกรมการเมืองนครศรีธรรมราช ได้นำหลวงพ่อดาวไปอุปสมบทที่อุทกสีมาริมคลองท่าแพ (ปัจจุบันวัดท่าแพ) โดยนำเรือมาตามต่อกัน ๔ ลำ เมื่ออุปสมบทแล้วพระอุปัชฌาย์ให้ฉายาว่า “สามิราโม” หรือเจ้าสามิราม ต่อมาเจ้าสามิรามเดินทางไปศึกษาธรรมต่อที่กรุงศรีอยุธยา ได้โดยสารเรือของนายอินทร์และได้ไปลงเรือที่วัดท่าซักหรือวัดคงคาเลียบ ระหว่าง

ทางถูกพายุพัด ๗ วัน ๗ คืน จนเสียดียงและน้ำจืดหมด นายสำเภาคิดว่าที่เรือถูกพายุครั้งนี้ น่าจะเป็น เพราะรับเจ้าสำเภาเข้ามาด้วย จึงให้ลูกเรือนำเจ้าสำเภาลงเรือเล็กเพื่อไปขึ้นฝั่ง ระหว่างลงไปเรือเล็กเจ้าสำเภาสามารถใช้เท้าเหยียบน้ำทะเลเกิดอัศจรรย์น้ำบริเวณนั้นกลายเป็นน้ำจืด ลูกเรือและนายสำเภาช่วยกันตักน้ำจืดพอเพียง จึงนำเจ้าสำเภาขึ้นเรือสำเภาและยอมขอขมาและถือเจ้าสำเภาเป็นอาจารย์หรือเป็นครูต้น เมื่อไปถึงกรุงศรีอยุธยาได้จำพรรษาที่วัดแค ต่อมา มีพราหมณ์ ๗ คนมาจากลังกาเพื่อทำพินเมือง โดยให้แก่ปริศนาธรรมเรียงอักษรพระอภิธรรมเจ็ดคัมภีร์ทองคำทำใบมะขาม ถ้าฝ่ายลังกาชนะกรุงศรีอยุธยาต้องตกเป็นเมืองขึ้น แต่ถ้าฝ่ายกรุงศรีอยุธยาชนะทรัพย์สมบัติที่บรรทุกเรือมาจะเป็นของฝ่ายกรุงศรีอยุธยา เจ้าสำเภากราบอสาแก่ปริศนาธรรมเรียงอักษรจนสำเร็จ ฝ่ายลังกาแพ้ต้องยกสมบัติให้กษัตริย์กรุงศรีอยุธยา เจ้าสำเภามีความดีความชอบมาก จึงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระราชาคณะที่ สมเด็จพระราชาคณะเจ้าสำเภาคุณูปมาจารย์ ต่อมาสมเด็จพระราชมนูญีฯ ทูลลากลับบ้านเกิด ได้บูรณะวัดพะโคะ เช่น สร้างอุโบสถ ธรรมศาลา และพระศรีรัตนมหาธาตุ เป็นต้น ชาวบ้านจึงเรียกว่า “สมเด็จพระพะโคะ” และชาวบ้านเชื่อว่าท่านเป็นพระโพธิสัตว์ศรีอริยมุตไตรย จนวันหนึ่งท่านได้โลหะกลายเป็นดวงไฟพร้อมด้วยสามเนตรรูปหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามหลายคนเชื่อว่าท่านได้ไปเป็นเจ้าอาวาสที่วัดช้างให้เมืองปัตตานี และได้ถึงแก่กรรมภาพมีการนำอัฐของท่านฝังไว้ในสถูปหน้าวัดช้างให้

ด้วยความสำคัญของท่าน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัดท่าแพ ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าควรจะมีการสร้างพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับหลวงพ่อทวดและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้และสืบทอดตำนานต่อไป ส่วนรูปหล่อหลวงพ่อทวดที่มีการสร้างประดิษฐานไว้ภายในมณฑปริมคลองท่าแพ ซึ่งช่างกำลังยกตัววิหารให้สูงขึ้นเหนือระดับถนนและจะสร้างลานปฏิบัติธรรมหน้ามณฑป เพื่อให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและปฏิบัติธรรมของชาวบ้านต่อไป นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นชอบด้วยที่จะเสนอตำนานหลวงพ่อทวดเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติและมนุษยชาติต่อไป

ภาพที่ ๔๓-๕๒ การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดท่าแพ
หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘

Prince of Pattani Campus ภาพที่ ๔๓

ภาพที่ ๔๔

ภาพที่ ๔๕

ภาพที่ ๔๖

ภาพที่ ๔๓

ภาพที่ ๔๔

ภาพที่ ๔๙

ภาพที่ ๕๐

ภาพที่ ๕๑

ภาพที่ ๕๒

๒.๒.๓ การจัดประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดราษฎร์บูรณะ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๐ คน ดังรายชื่อ

ที่	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑	นางสมศรี ทองอร่าม	บ้านเลขที่ ๒๑/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๒	นางปิยะรัตน์ พรหมนิมิตร	บ้านเลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๓	นางแสงศรี พรหมณีย์	บ้านเลขที่ ๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๔	นางน้อย จันทรกาญจน์	บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๕	นางสาววรรณลี ลิมศิริ	บ้านเลขที่ ๔๔/๓ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๖	นางสาวจำเนียร คงนุมติ	บ้านเลขที่ ๓/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๗	นางสาวจิราภรณ์ ศรีสุข	บ้านเลขที่ ๔๖/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๘	นายอรุณ สองแก้ว	บ้านเลขที่ ๔๐/๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๙	นางสาวสุภัคดี เสนีย์	บ้านเลขที่ ๒๘/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๐	พระมหาสมชัย กมโล	วัดราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๑	พระมหากลต กิตติเมธี	วัดราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๒	พระครูสุวรรณสุตาสังการ	วัดราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	

ที่	รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	สถานที่อยู่	หมายเหตุ
๑๓	พระสุนทรบริยัติวิธาน (สายัณต์ จันทสโร)	เจ้าอาวาสวัดราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๔	นางเครือวัล มณีประสาน	บ้านเลขที่ ๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๕	นางเดือนใจ มะเซ็ง	บ้านเลขที่ ๔๔/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๖	นายถาวร มณี	บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๗	นายประเสริฐ พลายด้วง	บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๘	นายสมมาศ เพ็ชรหัวบัว	บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๑๙	นายสิวารการ มะลิวัลย์	บ้านเลขที่ ๑๕ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	
๒๐	นายธีรเมธ คงสาลี	บ้านเลขที่ ๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	

การประชุมมีส่วนร่วมของชุมชน ณ วัดราษฎร์บูรณะหรือวัดข้างใต้ พอสรุผลได้ดังนี้

ตำนานตอนต้นเหมือนกับตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะ แต่หลังจากสมเด็จพระเจ้าพะโคะ โละหายกลายเป็นดวงไฟไปจากวัดพะโคะ ตั้งแต่นั้นมาไม่มีใครทราบประวัติของท่าน จนกระทั่งเมื่อ พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) เข้ามาเป็นเจ้าอาวาสวัดข้างใต้ ได้พัฒนาวัดให้มีความเจริญขึ้นและ บริเวณหน้าวัดได้พบสถาปเป็นหลักไม้แก่นปักไว้เป็นหลักฐาน ชาวบ้านใกล้เคียงได้กราบไหว้บูชาเป็น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชาวบ้านเรียกว่า “ท่านข้างใต้” แต่ไม่ทราบว่าท่านเป็นใคร อยู่มาวันหนึ่งได้มีการ เข้าทรงเด็กและบอกว่าสถาปหน้าวัดเป็นที่เก็บอัฐิของ “ท่านเหยียบน้ำทะเลจืด” จนถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) ได้จัดสร้างพระเครื่องท่านเหยียบน้ำทะเลจืดขึ้นที่วัดข้างใต้ แต่ พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) ไม่ทราบว่า “ท่านเหยียบน้ำทะเลจืด” คือใคร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ต่อมาท่านทราบว่าที่จังหวัดสงขลามีสมเด็จพระเจ้าพะโคะ ตามตำนานว่าท่านสามารถ เหยียบน้ำทะเลเค็มให้กลายเป็นน้ำจืดได้ พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมฺมธโร) จึงได้เดินทางไปสืบ ประวัติที่วัดพะโคะ แล้วนำตำนานสมเด็จพระเจ้าพะโคะมาเป็นส่วนหนึ่งของตำนานท่านข้างใต้ และระบุ

ว่าสมเด็จพระเจ้าพะโคะที่โละหายกลายเป็นดวงไฟท่านไม่ได้ไปไหนแต่ท่านมาเป็นเจ้าอวาสวัตข้างให้
จังหวัดปัตตานี นอกจากนี้พระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธรรมธโร) ได้ทราบว่าเป็นบริเวณรัฐไทรบุรีหรือเกดะห์
ของประเทศมาเลเซียมีตำนานท่านลังกาเล่ากันว่า ท่านลังการูปนี้ได้เป็นเจ้าอวาสวัตข้างให้และ
วัดในรัฐไทรบุรี ท่านลังกาจะเดินทางไปมาระหว่างวัดทั้งสองและก่อนที่ท่านลังกาจะมรณภาพ ท่าน
ได้สั่งเสียสานุศิษย์ว่าให้ห้ามศพท่านไปฉาบปนกิจที่วัดข้างให้ อยู่มาไม่นานท่านลังกาได้มรณภาพที่รัฐ
ไทรบุรี ศิษยานุศิษย์และประชาชนได้ห้ามศพท่านลังกาไปวัดข้างให้ระหว่างทางได้พักศพเป็นระยะ ๆ
มา สถานที่พักได้ปักหลักไม้แก่นไว้เป็นหลักฐาน สถานที่เหล่านั้นต่อมากลายเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
เช่น ที่พักศพบ้านทุ่งควาย ที่พักศพวัดป่าดงแปลง ที่พักศพวัดลำป่า ที่พักศพควนเจดีย์ เป็นต้น
เมื่อถึงวัดข้างให้ได้ฉาบปนกิจศพแล้วนำอัฐิฝังไว้หน้าวัด ดังนั้นท่านข้างให้กับท่านลังกาชาวบ้านเชื่อว่า
เป็นพระภิกษุรูปเดียวกัน แต่เมื่อพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธรรมธโร) ได้สร้างพระเครื่องท่านข้างให้ ได้
มีการเข้าทรงและให้ตั้งชื่อพระเครื่องที่สร้างว่า “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด” และมีการเรียก
ตำนานว่า “ตำนานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด” ตั้งแต่นั้นมา แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีผู้
สงสัยตั้งเป็นข้อสังเกตว่า สมเด็จพระเจ้าพะโคะกับหลวงพ่อทวดวัดข้างให้ไม่น่าเป็นพระภิกษุรูปเดียวกัน
เพราะไม่มีหลักฐานอะไรยืนยันได้ว่า พระภิกษุทั้งสองเป็นรูปเดียวกันนอกจากการอ้างถึงการเข้าทรง
ซึ่งไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์หรือประวัติบุคคลได้ แต่อย่างไรก็ตามที่ประชุม
เห็นด้วยที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านหลักสูตรท้องถิ่นศึกษา และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม
เกี่ยวกับหลวงพ่อทวด เช่น ประเพณีสงกรานต์หลวงพ่อทวด การสร้างพระเครื่องหลวงพ่อทวด การ
สร้างพิพิธภัณฑ์หลวงพ่อทวด เป็นต้น นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเสนอตำนานนี้เป็นมรดกภูมิ
ปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติและมนุษยชาติต่อไป

ภาพที่ ๕๓ -๖๒ การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้)
หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอลอกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘

Prince of Songkro Pattani Camyous
ภาพที่ ๕๓

ภาพที่ ๕๔

ภาพที่ ๕๕

ภาพที่ ๕๖

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาพที่ ๕๗

ภาพที่ ๕๘

ภาพที่ ๕๙

ภาพที่ ๖๐

ภาพที่ ๖๑

ภาพที่ ๖๒